ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 201 ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Շորեքշաբթի 30 Նոյեմբերի 1888 Շորեքշաբթի 30 Նոյեմբերի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 201

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամսով՝ 6 րուբլի, երեք ամսով՝ 3 ր. 50 կ., ամսով՝ 1 ր. 50 կ., հատ մ՝ 5 կոպեկ։
Բաժանորդ գրւում են Թիֆլիսում միմայն խմբագրատանը։

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի սուն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն լեզուներով։ Յայտարարութիւնների գառին 2 կ., երեսպաշտների համար կրկնապատիկ։

Խմբագրատուն Թիֆլիս Հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

ZIEGLERGASSE

ԳՐԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՆՈՐ-ԴԱՐ

ԱՄԵՆՕՐԵԱ ԹԵՐԹ
ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ
ԱՌԱՋԻԿԱԾ 1889 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ
(Վեցերորդ տարի)
Կը հրատարակուի նոյն ջերմով և ծրտքով
Խմբագրութիւնը կ'ստանայ և սեպհական հեռագիրներ

Տարեկան գինն է 10 րուբլի, վեց ամսուանը՝ 6 րուբլի, հատով՝ 5 կոպ.

Եւրոպայի, Թիւրքիայի, Ամերիկայի և այլ հեռաւոր երկիրների բաժանորդները վճարում են տարեկան 30 ֆրանկ։

Բաժանորդ են գրւում իւրաքանչիւր ամսի 1-ից միայն։

Թիֆլիսում բաժանորդ են գրւում հետևեալ «Նոր-Դար»-ի խմբագրատանը։

Խմբագրատունը գտնւում է Բարօնսկայա փողոցում, պօստ-հեռագրատան դէմ, տուն № 12.

Օտար քաղաքներից դիմում են խմբագրութեան՝ Тифлисъ, въ Редакцію ежедневной газеты «НОРЪ-ДАРЪ» կամ Tiflis (Caucase) Rédaction du journal «Nor-Dar».

Խմբագիր-հրատարակիչ՝ ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

—

Մի առաջարկութիւն.
Ընդհանուր ժողով Թիֆլիսի Ժողովարանում.
Քրոնիկոն. — Լուրեր. Նամակ խմբագրին. Ինչ են ուզում...
Քաղաքական. — Քաղաքական լուրեր.
Խառն լուրեր.
«Նոր-Դար»-ի հեռագրները.
«Նոր-Դար»-ի պատահականները.
Բանասիրական.—Առաջին սէր (շարուն.).
Յայտարարութիւնները.

ՄԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

—

Որովհետև Գաբրիէլ Սունդուկեանցի քան և հինգ ամեայ թատերգական գործունէութեան յոբելեանը կատարուելու է առաջիկայ դեկտեմբերի 22-ին Թիֆլիսում, մենք կարծում ենք, որ յոբելեանին ամենալաւ կերպով մասնակցած կը լինին գաւառացիները, եթէ իւրաքանչիւր քաղաքում կամ գիւղաքաղաքում այդ օրը ներկայացումները տրուին յարգելի յոբելեարի պատուին և այդ ներկայացումներից ստացած դրամական եկամուտները գործ դնուին բարեգործական նպատակների վրայ։ Այս առաջարկութիւնն անելով հաւատացած ենք, որ դա ամենից աւելի հաճելի պէտք է լինի իրեն՝ յոբելեարին։ Յարգելի Գաբրիէլ Սունդուկեանցը սիրելով բեմը և իւր յօրինած երկերը, նիւթական օգուտի վրայ չէ մտածել։

Հաւատացած ենք, որ նա շատ պիտի ուրախանայ և սրտով գոհ լինի, երբ տեսնէ, որ իւր քանի և հինգ ամեակի տօնախմբութեան օրը գաւառներում ներկայացումներ են տրւում և այդ ներկայացումների. եկամուտները յատկացւում են ազգաշահ և բարեգործական նպատակների։ Դրանից լաւ կերպով կարող չեն յարգել գաւառացիները յարգելի յոբելեարին։

Արդէն պէտք նշանակեալ օրը մեր առաջարկութիւնն իրագործուած լինի, այժմեանից պէտք է սկսեն գործել գաւառական քաղաքներում, այժմեանից պէտք է թատերասէրների խումբեր կազմել և պիէսաներն ընտրել և ներկայացման պատրաստութիւնները տեսնել։

Արդէն, Գերբէնդի մեր թղթակցի գրածին նայելով, այնտեղի թատերասէրները յիշեալ յոբելեանի համար պատրաստութիւններ են տեսնում և, որ աւելի գովելին է, ներկայացման եկամուտը կանխաւ յատկացրած է տեղւոյն հայոց դըպրոցին։ Այս բարի օրինակին կարող են հետևել և միւս քաղաքները։ Որտեղ այս թէ այն պատճառով անկարելի կը լինի ներկայացումն տալ, կարելի է այդ օրը մի երեկոյթ սարգել, կարդալ ոտանաւորները, կարդալ մի երկու կտոր յոբելեարի երկերից և եկամուտը նոյնպէս յատկացնել բարեգործական, հանրօգուտ նպատակների։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ ԹԻՖԼԻՍԻ ԺՈՂՈՎԱՐԱՆՈՒՄ

—

Ուրբաթ, նոյեմբերի 22-ին, երեկոյեան, Թիֆլիսի Ժողովարանում անդամների ընդհանուր ժողով կար նըշանակած։ Այդ ժողովը շատ բազմամարդ էր և աղմկալի, թէպէտև ընդհանուր ժողովի որոշման առաջարկած խնդրի վերաբերութեամբ ժողովի ստուերագոյն մասը համակարծիք և մեթաքան էր, Ժողովը սկսի որոշել՝ արձակել Ժողովարանի երկու անդամներին՝ փաստաբան Պլիւշչեվսկուն և Ն. Թաւրեանին անդամակցութենից, ևէ ոչ։ Ընթերցողը տեսնում է, որ գործը վերաբերում է Հանգուցեալ Մանիէին։ Մանիէի հոգին դեռ շրջունակում է վրդովել հասարակաց խիղճը։ Վրդովուած հասարակաց խիղճը զոհ էր պահանջում և այդ զոհը նա ստացաւ։ Ժողովի ստուար մեծամասնութեան, հասարակաց դատի թարգմանը և փաստաբանը հանգիսացաւ պ. Սէնեքերիմ Աբծրունին։ Սա մի ընդարձակ ճառախօսութեամբ պատմեց Մանիէի ինքնասպանութեան գործը և դրա մանրամասնութիւնները, այսինքն այն ամենը, ինչ որ մամուլը յայտնել է, և առաջարկեց այն, ինչ որ գրեթէ ամբողջ ժողովը ցանկանում էր և դրա համար էլ գումարուել էին։ Խօսեցին դրա հակառակ Տուրկեւիչ փաստաբանը, Իշխան Թումանեանը, Ժողովարանի աւագներից մէկը։ Սրանք ամենևին քննութեան չէին առնում Պլիւշչեվսկու և Ն. Թաւրեանի արարքը, այլ գործը քննում էին ձևական տեսակէտից. պէտք է ասել, որ դրանք, մանաւանդ Իշխան Թումանեանը շատ կանոնաւոր և լաւ էին խօսում։ Դրանց ճառախօսութիւնը բովանդակում էր իւր մէջ հետևեալը. Ժողովարանի կանոնադրութեան մէջ չկայ յօդուած, որի զօրութեամբ կարելի լինի Ժողովարանից դուրս մի անդամի վարքը կամ արարքը Ժողովարանի որոշման առաջարկել, և թէ յանցաւորին պատժելու և այլապէս մի անդամին Ժողովարանից արտաքսելու համար անհրաժեշտ է, որ նախ նա հրաւիրուի բացատրութեան, գուցէ ինչ ունէ ասելու իրեն արդարացնելու համար...

Ժողովը շատ անհանգստութեամբ և սրտմտութեամբ էր լսում այդ ճառախօսներին և ընդհատում էր գոռում-գոչումներով, թէ բաւական է, բաւական է, խնդիրը ծածուած և հասունացած է, քուէարկութիւն, քուէարկութիւն...

Ժամը գիշերուայ մօտ 1-ին կատարուեաւ քուէարկութիւնը. շատերը քուէարկութեան չմասնակցեցին, որովհետև արդէն շատ ուշ էր։ 170 քուէից 160 քուէով Պլիւշչեվսկին, 150 քուէով Ն. Թաւրեանը արձակուեցան Ժողովարանի անդամակցութիւնից։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԳՕՐՈՒԻՑ.—Նոյեմբերի 27-ին գիշերը, անյայտ չարագործները կողոպտեցին Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որ յայտնի է իբ բազմաթիւ թանկագին իրեղէններով։ Այս եկեղեցին երկյարկանի է՝ բաղկացած է երկու եկեղեցուց. մէկը գտնւում է գետնի տակ, իսկ միւսը բարձր՝ նոյն եկեղեցու վերայ. ներքին եկեղեցին ուղղակի մեծ եկեղեցու սեղանի տակ է. փոքր եկեղեցին ունի մէկ պատուհան գաւթի արևելեան կողմից, իսկ մուտքը մեծ եկեղեցու խորանից է։ Չարագործները հանել են ներքին եկեղեցու պատուհանի մեակ փեղկը, կոտրել են խաչաձև երկաթներից մէկը, միւսը ծռել, իջել են ներքին եկեղեցին, կոտրել մուտքի դուռը, դուրս են եկել վերևի եկեղեցու խորանը, պատուհաններըը ծածկել են ժամագալիկներով և սրբել են բոլոր արծաթէ իրեղէնները՝ արծաթէ խաչվառ երկու երեսները, երեք արծաթէ սաղավարտ, երկու վակաս, 4 գօտի, 4 խաչ, երկու սկիհ, վեց զոյգ չափրաստներ, մէկ արծաթէ բուրվառ, մի զմրուխտեայ մատանի, հին դրամները (արծաթ), լինն րուբլի փող և մեռոնի աղաւնին։ Այս եկեղեցին գտնւում է ամենաբազմամարդ փողոցում. գաւթի դրան մօտ, հակառակ օրինաց, երկու քայլի վրայ գերեզման է գինետուն, որը ամբողջ գիշերը բաց է լինում։ Չարագործները դեռ ևս գտնուած չեն։

—

Կ. Պօլսի Թերթերում կարդում ենք.—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ (նոյեմբերի 20-ին) կայս. պալատ գնաց ընկերակցութեամբ Գաղաքական Ժողովոյ ատենապետ վ.սեմ. Մաքսուտ Սիմոն էֆենտիի, Ազգ. Ժողովոյ ատենապետ Գրիգոր էֆենտիի և Ազգ. Վարչութեան անդամներէն Գարաբետ էֆենտիի։ Ներկայացան Սրբազան Հայրը Սուլթանին և շնորհաւորեց զինքը Ամենապատիւ Ս. Զատկուան առթիւ։ Սուլթանը ընդունեցաւ զանոնք շատ բարեացակամ կերպով և ըսաւ Հայրապետին, թէ ինքն ալ կը շնորհաւորէ զինքը Ս. Զատկուան առթիւ։ Ապա Սրբազան Հայրը ներկայացուց Սուլթանին Ազգ. Ժողովոյ ատենապետը, որ Սուլթանին ներկայացուց Ազգ. Վարչութեան անդամները։ Սուլթանը ընդունեցաւ զանոնք շատ բարեացակամ կերպով և ըսաւ Հայրապետին, թէ ինքն ալ կը շնորհաւորէ զինքը Ս. Զատկուան առթիւ։ Ապա Սրբազան Հայրը ներկայացուց Սուլթանին Ազգ. Ժողովոյ ատենապետը, որ Սուլթանին ներկայացուց Ազգ. Վարչութեան անդամները։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՍԷՐ *)

(Տուրգէնեւից)

—

Խաղը չարունակուեց։ Չինայիդան ինձ իբ կողքին նստացրեց։ Ի՞նչ տուգանքները ասես չէր հնարում նա։ Ի մէկէ այլոց պէտք է «արձան» ներկայացնէը,—և նա իրեն համար պատուանդան ընտրեց անձոռնի Նիրմացկուն, հրամայից նրան հրեսը վրայ պառկել և երեսը խոնարհել կրծքին։ Անդադար ծիծաղում էին։ Այս բոլոր աղմուկն ու շփոթը, այս անզուսպ, համաբեա մոլեգին ուրախութիւնն, անծանօթ մարդկանց հետ այս անսովոր յարաբերութիւններս, խիստ տարօրինակ էին թւում ինձ, ինձ որ դաստիարակուած էի բոլորովին առանձին և զգաստ, և մեծացել էի մեծատան և պատուաւոր տան մէջ։ Ես բոլորովին գինովցածի նման էի։ Ես սկսայ մէւնեներից բարձր ծիծաղել և աւելի շատախօսել, այնպէս որ մինչև անգամ պառաւ իշխանուհին, որ հարևան սենեակում նստած մի պաշտօնեայի հետ խորհրդակցում էր, մտաւ ինձ նայելու։ Բայց ես այն աստիճան բաղդատուր էի զգում ինձ, որ, ինչպէս ասում են, ոչինչ ուշադրութիւն չէի դարձնում ոչ ոքի ոչ ծաղրին և ոչ էլ խելք հայեացքներին։ Չինայիդան շատուներակ ինձ էր առաւելութիւն տալիս և ինձ չէր հեռացնում իւր կողքից։ Մի տուգանքի միջոցին դէպքը բերեց, որ ես և Չինայիդան ծածկուեցինք մեևնոյն մեծաքսեայ թաշկինակով, նստանք կողք կողք,—ես պէտք է նրան իմ գաղտնիքս ասէի։ Ցնծում եմ, թէ ինչպէս յանկարծ մեր գլուխները մեացին յեղակուցիչ, կնատիպանցիկ, բուրիչ աղջամուղջի մէջ, որ ստուերագոյն մասը համակարծիք և մեթաքան էր, Ժողովը սկսի որոշել՝ արձակել Ժողովարանի երկու անդամներին՝ փաստաբան Պլիւշչեվսկուն և Ն. Թաւրեանին անդամակցութենից, ևէ ոչ։ Ընթերցողը տեսնում է, որ գործը վերաբերում է Հանգուցեալ Մանիէին։ Մանիէի հոգին դեռ շրջունակում է վրդովել հասարակաց խիղճը։ Վրդովուած հասարակաց խիղճը զոհ էր պահանջում և այդ զոհը նա ստացաւ։ Ժողովի ստուար մեծամասնութեան, հասարակաց դատի թարգմանը և փաստաբանը հանգիսացաւ պ. Սէնեքերիմ Աբծրունին։ Սա մի ընդարձակ ճառախօսութեամբ պատմեց Մանիէի ինքնասպանութեան գործը և դրա մանրամասնութիւնները, այսինքն այն ամենը, ինչ որ մամուլը յայտնել է, և առաջարկեց այն, ինչ որ գրեթէ ամբողջ ժողովը ցանկանում էր և դրա համար էլ գումարուել էին։ Խօսեցին դրա հակառակ Տուրկեւիչ փաստաբանը, Իշխան Թումանեանը, Ժողովարանի աւագներից մէկը։ Սրանք ամենևին քննութեան չէին առնում Պլիւշչեվսկու և Ն. Թաւրեանի արարքը, այլ գործը քննում էին ձևական տեսակէտից. պէտք է ասել, որ դրանք, մանաւանդ Իշխան Թումանեանը շատ կանոնաւոր և լաւ էին խօսում։ Դրանց ճառախօսութիւնը բովանդակում էր իւր մէջ հետևեալը. Ժողովարանի կանոնադրութեան մէջ չկայ յօդուած, որի զօրութեամբ կարելի լինի Ժողովարանից դուրս մի անդամի վարքը կամ արարքը Ժողովարանի որոշման առաջարկել, և թէ յանցաւորին պատժելու և այլապէս մի անդամին Ժողովարանից արտաքսելու համար անհրաժեշտ է, որ նախ նա հրաւիրուի բացատրութեան, գուցէ ինչ ունէ ասելու իրեն արդարացնելու համար...

Ժողովը շատ անհանգստութեամբ և սրտմտութեամբ էր լսում այդ ճառախօսներին և ընդհատում էր գոռում-գոչումներով, թէ բաւական է, բաւական է, խնդիրը ծածուած և հասունացած է, քուէարկութիւն, քուէարկութիւն...

Ժամը գիշերուայ մօտ 1-ին կատարուեաւ քուէարկութիւնը. շատերը քուէարկութեան չմասնակցեցին, որովհետև արդէն շատ ուշ էր։ 170 քուէից 160 քուէով Պլիւշչեվսկին, 150 քուէով Ն. Թաւրեանը արձակուեցան Ժողովարանի անդամակցութիւնից։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԳՕՐՈՒԻՑ.—Նոյեմբերի 27-ին գիշերը, անյայտ չարագործները կողոպտեցին Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որ յայտնի է իբ բազմաթիւ թանկագին իրեղէններով։ Այս եկեղեցին երկյարկանի է՝ բաղկացած է երկու եկեղեցուց. մէկը գտնւում է գետնի տակ, իսկ միւսը բարձր՝ նոյն եկեղեցու վերայ. ներքին եկեղեցին ուղղակի մեծ եկեղեցու սեղանի տակ է. փոքր եկեղեցին ունի մէկ պատուհան գաւթի արևելեան կողմից, իսկ մուտքը մեծ եկեղեցու խորանից է։ Չարագործները հանել են ներքին եկեղեցու պատուհանի մեակ փեղկը, կոտրել են խաչաձև երկաթներից մէկը, միւսը ծռել, իջել են ներքին եկեղեցին, կոտրել մուտքի դուռը, դուրս են եկել վերևի եկեղեցու խորանը, պատուհաններըը ծածկել են ժամագալիկներով և սրբել են բոլոր արծաթէ իրեղէններըը՝ արծաթէ խաչվառ երկու երեսները, երեք արծաթէ սաղավարտ, երկու վակաս, 4 գօտի, 4 խաչ, երկու սկիհ, վեց զոյգ չափրաստներ, մէկ արծաթէ բուրվառ, մի զմրուխտեայ մատանի, հին դրամները (արծաթ), լինն րուբլի փող և մեռոնի աղաւնին։ Այս եկեղեցին գտնւում է ամենաբազմամարդ փողոցում. գաւթի դրան մօտ, հակառակ օրինաց, երկու քայլի վրայ գերեզման է գինետուն, որը ամբողջ գիշերը բաց է լինում։ Չարագործները դեռ ևս գտնուած չեն։

—

Կ. Պօլսի Թերթերում կարդում ենք.—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ (նոյեմբերի 20-ին) կայս. պալատ գնաց ընկերակցութեամբ Գաղաքական Ժողովոյ ատենապետ վ.սեմ. Մաքսուտ Սիմոն

*) Տես «Նոր-Դար» № 200.

Ա. Ցամբակեան. Ա. Ղազարեան. Ա. Ղազարեան. Ա. Ղազար

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԿ-ՀԱՅԿ»-ի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾ ՀԱՏՈՒԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՍՏ, 28 Դեկտեմբերի. —

Հայկական հանդէսի համար պատրաստուած հատուկ խմբագրութիւնը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ի. Ս.

Ծանօթ է, որ նա ծնած տեղը, այլ մանուկ հասակ ինչ ապրած է Պարսկաստանում, ուր հայրը նրան ուղարկել էր հայրենի լեզուն սովորելու համար։ Այդ ժամանակ նա գրել է «Times» լրագրին 31,723-րդ համարում մի նամակ, որի մէջ ասում է, թէ Պարսկաստանում հայերի թիւը 50,000 է։ Ասում է նաև, որ Պարսկաստանի հայերը ունին 3 դպրոց, որոնց մէջ կան 150 աշակերտներ։ Ասում է նաև, որ Ս. Էջմիածնի մատենադարանում կան շատ հին ձեռագրեր, որոնք ուսումնասիրելու համար Պարսկաստանի հայերը պէտք է ուղարկեն Էջմիածին։

Ղարաբաղ. — Ղարաբաղի գաւառներից մէկում, Ջրաբերդում, ապրում է մի հայ, որի անունը Ստեփան է։ Նա ունի 3 որդի, որոնցից մէկը, Գրիգորը, ուսանում է Ներսիսեան դպրոցում։ Ստեփանը ունի նաև մի դուստր, որի անունը Մարիամ է։ Ստեփանը ունի նաև մի եղբայր, որի անունը Յովհաննէս է։ Յովհաննէսը ունի 3 որդի, որոնցից մէկը, Գրիգորը, ուսանում է Ներսիսեան դպրոցում։ Յովհաննէսը ունի նաև մի դուստր, որի անունը Մարիամ է։ Յովհաննէսը ունի նաև մի եղբայր, որի անունը Ստեփան է։ Ստեփանը ունի նաև մի դուստր, որի անունը Մարիամ է։ Ստեփանը ունի նաև մի եղբայր, որի անունը Յովհաննէս է։ Յովհաննէս

venu բժիշկ-մակլերներին, փառք Աստուծուն, [illegible] «Նոր-Դար»-ը ոչ ոք էէ ստանում, եթէ կայ այդպիսի մէկը, Թող նա չստանայ, շատ չնորհակալ կը լինենք. Աստուած մէ արասցէ, որ մեր Թերթը այն օրն ընկնէ, որ նրան խզհալով բաժանորդ գտնուեն այդ զուարճութիւնը Թողնում ենք վայելելու լիովին իրենց խելչ և մեռած հրատարակողներին. նրանց, որոնք «փեշակ» են շինել «անկեղծ և ազնիւ հրապարակախօսի» դիմակի տակ Թագցնել իրենց խորամանկ և մանր հաշիւները, իրենց անյագ շահասիրութիւնը, իրենց փոքրոգի եսականերութիւնը, իրենց անզուսպ նախանձը և չհամութիւնը, և, որ գլխաւորն է, փոքրիկ, անձնական, գրոյալին հաշիւների համար ազգ. կենսական շահերը և սկզբունքները վրայ տալու ընդունակութիւնը. Բայց օրքան էլ որ ծածկւում են դրանք, այնու ամենայնիւ իւրաքանչիւր տարուայ այս եղանակներին չեն կարողանում պահպանել իրենց երեսների դիմակները, շատ մրսելուց չոքում են և ամբոխի առաջ էլ մերկանում են—իրենց գեղեցիկ դէմքով...

Գատուելի պարոն, Ձեր նամակը առիթ տուեց մեզ գրելու Ձեզ այս պատասխանը, որից ուրիշներն կարող են օգտուել.

Ներողութիւն, որ Ձեր խնդիրքը անկատար է մնացել. ուրիշ տեղերից էլ բարեկամներ մեզանից խնդրել են և նոյնպէս նրանց խնդիրքը անկատար է մնացել. Գէաք է գիտենաք, որ մենք ինքներս արդէն ցանկանում ենք և մտադիր էինք այս տարի բաժանորդագրութիւնը ուղարկելու զանազան տեղեր, բայց մինչև օրս չկարողացանք.

Բազմագրութեանս քարտուղարը քնքնաջիկ գործերով ծանրաբեռնուած, մինչև օրս հազիւ Թէ կարողացել է մի 10—12 տեղ բաժանորդագրութիւններ ուղարկել, իսկ Թերթիս խմբագիրը Թէ քնքնաջիկ գործերից և Թէ տկարութիւնից անկարող է գանուել տարուայ քնքնաջում իրեն ուղղած մինչև անգամ կարևոր նամակների պատասխանները գրել. Բայց և այնպէս խմբագրութիւնս մեծամասն է, որ Թէ դուք, պարոն, երբ Ձեր հայրենի քաղաքն վերադառնաք, և Թէ նրանք ամենքը, որոնք, օրտեղ էլ գանուէին, համակրում են «Նոր-Դար»-ի ուղղութեան, չեն խնայել իրենց աշխատութիւնը Թերթիս տարածելու մասին, տալով նրան նոր բաժանորդներ.

Խմբագիր-հրատարակիչ
ՍԳԱՆԴԱՐ ՍԳԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

GUARANA
De GRIMAULT et C-e
Pharmaciens à Paris
autorisé en Russie
ԳՈՒԱՐԱՆԱ
Գարեկի Դրխմ և քնկ. Դեղավաճառների

Սոյն փոշու մի Ծրարը բաւական է ամենաաստիկ գլխացաւը, միգրենը (migraine-միգրեն) բժշկելու. Այս բուսական դեղն իւր բնական կազդուրիչ յատկութեամբը մեծապէս օգնում և բժշկում է փորացաւը: Ընդունվում է փոքր ինչ շաքարաւոր ջրի մէջ ածելով:

Ամեն մի տուփ մէջ 12 Ծրար կայ, որոնց վրայ գտնվում է Grimault et C-eի ստորագրութիւնը: Գտնվում է Գարնի Վիվիէն փողոց № 8, գէպ ուղում և գլխաւոր դեղավաճառների մօտ. Տ
(Մ.) գ 27—12

№ 75

ԻՍԿԱԿԱՆ ԴԱՆԶ Է

Մտաւոր, բարոյական ախտի և անբարոյականութեան զոհերի համար

ԻՆՔՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հեղ. գօկտօր ԲԵՏԱՈՒԻ

Ուսուցչին հրապարակութիւնը երէք գծագիրներով է և գինն 1 ր-բլի:

Թող այս գիրքը կարդայ ամեն ոք, որ վերոյիշեալ ախտն ունի. նա շատերին փրկել է յոյսի կորուստից:

1 ր. պոստալոն պէտ գրէի հրատարակող Ր. Ֆ. Բիերէյի մագազինը Լայպցիգում՝ ուղարկում է գիրը: (Հասցէն. R. F. Bierey's Verlags-Magasin in Leipzig).

(M) 50—46

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Սամուէլ Սմայլս

ԲՆԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

Գերման. Թարգմ.
ՓԻԼԻՊՊՈՍ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Գինն է 1 ր. 50 կ.

Նոյն Թարգմանչի
Եմիլէ, Բենիամին Ֆրանկլին,
2 տետ . . . . 40 կ.
— Գէորգ Վաշինգտօն
2 տետ . . . . 60 »
— Հոմերի Իլիականը, պատկերազարդ . 1 ր. — »
— Հոմերի Ոդիսականը, պատկերազարդ 1 ր. 20 »
(Ձանազարէի ծախքը Թարգմանչի վրայ է):

Վաճառւում են Թարգմանչի մօտ՝ Тифлисъ, Садовая, Маріинско-Анановское училище.

ԽԼՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԽՅՃՈՑ ԳԼԽԻ ՄԷՋ

Ինչպէս ազատուի մարդ այդ տկարութիւնից

Բացատրութիւնների մասին դիմել, ռուսերէն կամ ֆրանսերէն լեզուով գրած, Ի. Գ. Նիկօլսօնին 4 rue, Drouot. Պարիզ (Ֆրանսիա)

15—1

ԱՐԴԻՆԱԽՕՍԱԿԱՆ-ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԸ

ԱՐԴԻՆ ԲԱՑՈՒԱԾ ԵՆ:

Ընդունելութիւնները շարունակւում են: Ծրագրի մասին դիմել Հիմնադրին: Զիջանելով շատերի խնդիրներին, ազատ լսողների համար մուտքը նշանակուած է 1 ր., իսկ կուրսային լսողների համար տարեվճարը մնում է 75 ր:

Դասախօսութիւնները լինելու են ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, ժամը 6—7 երեկոյեան:

Հիմնադիր կուրսերի Ա. Ա. Ալասխանեանց
Тифлисъ, Гановская ул., д. Іоаннисіани.

10—9

ԳՕԼՈՎԻՆՍԿԻ ՊՐՕՍՊԷԿՏԻ ՎՐԱՑ

ԴՈՎԼԱԹԵԱՆՆԵՐԻ

ՆՈՐ ԲԱՑ ԱՐԱԾ ՄԱԳԱԶԻՆՈՒՄ

Մէրչմանեանի փանը, Նահանգական պոպոարնի պոչ

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ստացուած է արտասահմանեան և ռուսական նոր՝ տղամարդկերանց և տղաների հագուստ:

ԴՈՎԼԱԹԵԱՆՆԵՐԻ Ա.ՌԱՋՈՒԱՑ ՄԱԳԱԶԻՆՈՒՄ

Գօլովինսկի պրօսպէկտի վրայ, Միրզոյեանի տանը (նախկին Բելլի)

ՄԱԳԱԶԻՆԸ ՓԱԿՈՒԵԼՈՒ Ա.ՈՒԹԻՒ

Վերջնական էժան վաճառքի է նշանակած

ՄԵԾ ԶԻՋՈՒՄՈՎ

Մինչև գեկտեմբերի 24-ը, այնուհետև մնացած ապրանքի:

19—2

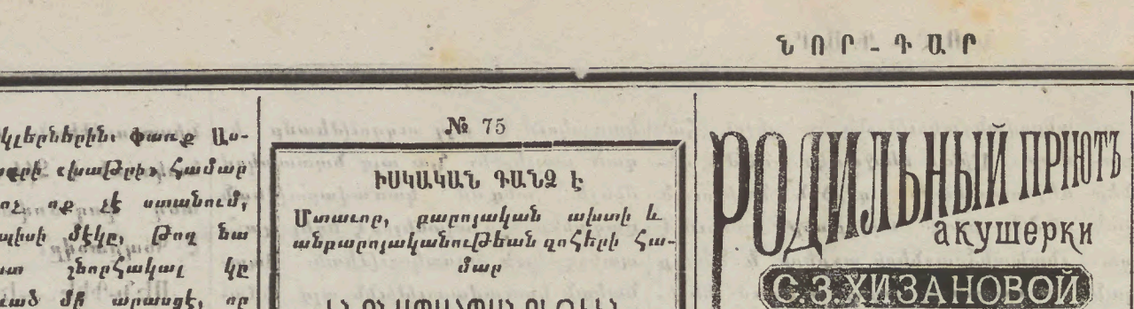

Солодаки, Садовая ул., д. № 42.

ԾՆՆԴԱՐԱՆ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

ՍՕՓԻԱ ԽԻԶԱՆՆԵԱՆԻ

Սօլօլակի, Սադօվայա փողոց, տ. № 42.

Թէ ցերեկուայ և Թէ գիշերուայ ամենայն ժամանակ՝ ընդունվում են ցրտղնները, երկունքով բռնուածները (ցաւղները) և ծննդականները, որոնք խնամվում են շարունակ մանկաբարձի հսկողութեան տակ. տրվում է նրանց նաև սպիտակեղէն և կերակուր:

Ծննդի և ծննդին հետևող շրջանի խնամատարութեան համար վճարում են՝ 50 րուբլի (առանձին սենեակում) և 10-ից մինչև 30 րուբլի (ընդհանուր սենեակներում):

Օրական 1-ից մինչև 3 րուբլի

X—38

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

երթևեկութիւն «Թիֆլիս» կայարանում

Գնում է

Բաթում,	ալօստալին.	8 ժ. 49 վ. առ.
Բագու,	,,	10 ժ. 46 վ. եր.
Սուրամ, ապ. մար. գն.		3 ժ. 21 վ. ց.
Աղստաֆա, խառն գն.		8 ժ. 20 վ. առ.

Գալիս է

Բաթումից,	ալօստ.	10 ժ. 15 վ. եր.
Բագուից,	»	8 ժ. 6 վ. առ.
Սուրամից, ապ. մարդ.		8 ժ. 24 վ. առ.
Աղստաֆայից, խ. գն.		8 ժ. 18 վ. եր.

THE NEW ORIENTAL BANK CORPORATION LIMITED

անգլիական բանկը, որ աշխարհիս բոլոր մասերում իւր բաժիններն ունի, այժմ բացել է իւր գործունէութիւնը **ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆՈՒՄ,** ուր կեդրոնական բաժինը գտնուում է ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ, ընդունում է ամեն տեսակի բանկային գործեր, վերոյիշեալ բանկի ագենտը Կովկասում՝

ԲՈՒՐԳՀԱՐՏ եւ ԸՆԿ.

10—10

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET C-ie

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ եւ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթևեկութիւն Մարսէլլի և Բաթումի մէջ:

Հինգշաբթի, դեկտեմբերի 8-ին, «ԱՐՄԵՆԻԱ» (Arménie) շոգենաւը, նաւապետ «ԳԱՐՐԻԳ» (Garrigues) դուրս կը գայ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսոն, Կ. Պօլիս և Մարսէլլ:

Տեղեկութիւնների համար դիմել ընկերութեան գործակալութեան Բաթումում՝ պ. ԴԱՐԱՆԻՕՆԻՆ, Թիֆլիսում՝ պ. ՐԻՆՕԻՆ, նախկին գալերէյա Ս.ր.ծրունիների № 103. 3—2

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Յայտնում է ի գիտութիւն ընդհանրութեան, որ նրա ատեանում ներկայ տարուայ դեկտեմբերի 2-ին, ցերեկուայ ժամը 12-ին, կը լինի աճուրդ՝ Հալաբարի քաղաքապատկան գետինը կապալով տալու, 1889 Թուի յունվարի 1-ից մինչև 1892 Թուի յունվարի 1-ը:

Եթէ Հալաբարի բնակիչներից, որոնք անասնապահութեամբ են պարապում, ընկերակցութեամբ կը ներկայանան աճուրդին, նրանց Թոյլ կը տրուի աճուրդին մասնակցելու առանց գրաւականի, միայն Թէ մի մեանց երաշխաւոր լինին քաղաքի առաջ:

Պայմանագրի մանրամասնութիւնների հետ կարելի է ծանօթանալ վարչութեան շինութեան մէջ՝ ամեն օր, ժամը 9-ից մինչև 2-ը ցերեկուայ, բացի ոչ-աւենական օրերը:

3—3

ԲԺԻՇԿ ՄԻՍԱԷԼ ԸՐԸՄԵԱՆՑ

ՍԱԼԻՆԱՅԻՑ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Նկարագիրը

ՈՒԽՏԱՒՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Քառասուներկու փոխանութիւններով

Գինն է 50 կոպէկ

Դիմել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան: (Ա.) Ռ—55

ԱՐԴԵՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ Է

ԵՒ

ՇԱՏ ՇՈՒՏՈՎ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

ԳԷՈՐԳ ՉՈՒԲԱՐԻ

ԵՐԿԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՆ,

1) ԲԱՐԵԳՈՐԾՆԵՐ
2) ՄԻ ՎԱՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
3) ՄԱՀՏԵՍԻ-ՍԱՐԳԻՍ
4) ՑԻՄԱՐ ՈՋԽԱՐՆԵՐ
5) ՄՈՌԱՑՈՒԱԾ ՇՈՒՆ
6) ՆԱ ՍՊԱՍՈՒՄ Է ԳԵՌ

Գրչոյկի գինն է 1 ր., ճանապարհածախսով—1 ր. 20 կ.

ա) Յանկացողները դիմում են Թիֆլիս, «Նոր-Դար» լրագրի խմբագրութեանը և կամ

բ) Հեղինակին այս հասցէով.—Москва, студенту-юристу Г. И. Чубарову—до востребованія.

(Խ.) 20—20

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 29-го Ноября 1888 г. Տպարան Կավկազ լրագրի գրասենեակի Типографія конторы газеты Кавказъ, Гол. пр., д. Читахова